

Les i dette nummer om:

- Ytringsfrihet i *America* s.2
- Kommisjonen for rettferdighet og fred s. 3
- Når spørsmål er viktigere enn svar s. 4
- Vårens seminar s. 6
- Hjertelig ulydighet s.8

og litt til...

Nyhetsbrev nr. 2/2005

La flere få høre hva *du* mener

Delta med innlegg i *Også vi er Kirkens* nyhetsbrev. Send brev eller e-post til Trine Haaland, Gustav Jensens gt. 8, 0461 OSLO, trinehaaland@yahoo.no

Redaktører: Per Bang og Trine Haaland

OVEKs webadresse: <http://folk.uio.no/palk/ogsaavierkirke.htm>

Høstens seminar:

Hierarki og demokrati i Kirken, lørdag 19. nov.

Vårt neste lørdagsseminar tar opp det som må kunne sies å være et kjernepunkt for *Også vi er Kirken*, forholdet mellom hierarki og demokrati.

I mange hundre år ble det ofte satt et slags likhetstegn mellom hierarkiet, eller geistligheten, og Kirken. Fremstillinger av Kirken har gjerne begynt med Paven og kardinalene og endt med biskopene, prestene og ordensfolket. Til slutt ble legfolket nevnt, ikke som en del av selve Kirken, men som Kirkens "medlemmer". Det annet vaticankonsil snudde opp ned på dette og fremhevet hele Guds folk, uansett stand, som Kirken. Hvilke praktiske konsekvenser får dette for legfolkets delaktighet og medbestemmelse?

I programdokumentet for *Også vi er Kirken* trekker vi frem flere forhold omkring legfolkets plass og det indre kirkelige demokrati som vi vil arbeide for, eksempelvis:

Ved viktige kirkesaker må de troende konsulteres i forkant, slik at biskopen(e) vet hva kirkefolket står for. Pastoralrådene må få en mer fremtredende plass.

Det må være et krav at alle menigheter har et menighetsråd og det må utarbeides klare regler for rådenes kompetanse- og myndighetsområde. Utvelgelse av kandidater ved valg til menighetsråd må skje gjennom en åpen og demokratisk prosess.

Av og til når jeg har diskutert disse problemstillingene med medkatolikker, er jeg blitt møtt av en holdning som antyder at det er en motsetning mellom demokrati og hierarki: "Du må huske på, Pål, at Kirken er en hierarkisk, og ikke en demokratisk institusjon". De som tenker slik, har også lett for å tillegge oss i *Også vi er Kirken* den samme oppfatning, men med motsatt fortegn: Siden vi vil at kirken skal være mest mulig demokratisk, blir vi sett på som motstandere av hierarki! Det er selvfølgelig meningsløst; katolsk kirke uten presteskap er en selvmotsigelse. Men hierarkiets viktigste funksjon, for ikke å si selve dets berettigelse, er knyttet til liturgien og forvaltningen av sakramentene, og selv om dette er "the heart of the matter", består Kirkens liv av mye mer: opplæring, omsorg, administrasjon etc. etc.

I festtalene fremheves det ofte at "alle Kirkens tjenester og alle Kristi lemmer er like viktige", men samtidig er noen likere enn andre. Så spenningen mellom hierarki og demokrati består. Hvordan er forholdet i dag, og hvordan bør det være?

Disse viktige spørsmålene vil vi diskutere på seminaret 19. november. Interessante og engasjerte foredragsholdere har takket ja til å holde innlegg. Fullstendig program kommer i neste nummer av nyhetsbrevet. Følg med – og velkommen!

Pål Kolstø

Slutt på ytringsfriheten i America

The Tablet antyder at vi er på vei mot likegyldighet og overtro blant legfolket. I hvert fall om undertrykkelse av en fri offentlig katolsk meningsutveksling får fortsette.

Redaktør Thomas J. Reeses S.J. avgang fra det internasjonalt renommerte jesuittiske magasinet *America*, danner forhåpentligvis ikke standard for den nye paven holdning til offentlig debatt. Reese har nylig måttet gå av som redaktør etter påtrykk fra Troskongregasjonen. *The Tablet* av 14. mai i år hevder på lederplass at dette demonstrerer hvordan amerikansk katolisisme dras mellom to kulturelle normer hvor den ene understreker viktigheten av åpen og ærlig debatt, mens den andre krever ærbødighet og full respekt overfor kirkelig autoritet og de som utøver den. *The Tablet* mener at dette ikke er uforenlige instanser, på tross av hva debatten i dagens USA kan tyde på. Godvilje er hva det skorter på, i følge *The Tablet*.

Et frittalende meningsforum

Den avsatte redaktøren av *America*, p. Thomas Reese S.J., bidro på sin måte til å holde debattnivået oppe gjennom å skape et forum for mange forskjellige meningsleire angående Den katolske kirken. Også svært kontroversielle anliggender ble tatt opp og belyst fra divergerende synsvinkler. Vatikanets synspunkter fikk imidlertid ofte det siste ordet, i følge en observatør. Etter ca. fire år med denne redaksjonslinjen begynte enkelte amerikanske biskoper å klage, likeledes Troskongregasjonen i Roma, og det holdt man fram med de siste tre årene av p. Reeses virketid. Uten å vise til hva man konkret tok avstand fra i artiklene, slik at et teologisk forsvar hadde vært mulig, ble jesuittene bedt om å tøyle sin medbroder. Dette var de i begynnelsen ikke villige til. Etter hvert anså de imidlertid slaget som tapt og Reese gikk av frivillig, noe som reddet jesuittene fra et vanskelig dilemma, i følge *The Tablet*.

Ensretting

Problemet med Reese, slik hans motstandere antakelig har sett det, stadig i følge vår engelske kilde *The Tablet*, var at han både uttalte seg til media og var progressiv, og det i en periode med et økende konservativt og urokkelig hierarki som ønsker å lede den amerikanske Kirken mot høyre.

Troskongregasjonens innblanding i denne saken har følger for hele Kirkens forhold til

åpen debatt, mener *The Tablet*. Rommet for kritikk og meningsforskjell innsnevres. "Dette er en lite risikovillig filosofi som ikke er til gagn for troen og legfolkets forstand, dessuten avslører det en viss mangel på tiltro til Den Hellige Ånd. Det er ikke illojalitet, men ærlighet å anerkjenne at det vanligvis er to sider av en sak", lyder *The Tablets* vurdering.

Burde forsvart Kirkens posisjoner

Reese-saken, som den blir kalt, startet da Troskongregasjonen begynte å motta klager på visse artikler som debatterte Vatikanets posisjoner i flere teologiske og pastorale spørsmål. I følge Robert Mickens, som også skriver en artikkel om saken i *The Tablet*, skal man ha reagert på følgende innlegg: Et essay som utforsket moralske argumenter for å tillate bruk av kondomer i konteksten HIV/Aids; flere kritiske analyser av Troskongregasjonens dokument *Dominus Iesus*, om religiøs pluralisme; en leder som kritiserte hva *America* kaller mangel på rettsvern i prosedyrene for granskning av teologer; et essay om homofile prester og et essay som utfordrer forslag om kommuniensnekt til katolske politikere som ikke stemmer slik biskopene mener de bør.

I følge jesuittenes pressetalsmann p. de Vera, ønsket Troskongregasjonen at jesuittene skulle "forsvare uansett hvilken posisjon Kirken stod for, selv om den ikke er ufeilbarlig".

Presset for stort

Reese trodde først at krisen var over da det spente forholdet til Troskongregasjonen ble avhjulpet gjennom opprettelsen av et internt styre i redaksjonen, samt at blant annet den konservative kardinalen Avery Dulles S.J. la inn et godt ord for magasinet. Men da kardinal Ratzinger, som var den ansvarlige bak presset på jesuittene, ble valgt til pave, besluttet Reese seg for å gå av.

I *The Tablets* leder siteres kardinal Newman som sier at det å avskjære legfolket fra deltakelse i Kirkens tenkning fører til likegyldighet blant de velutdannede, og overtro hos de fattige. Dette er neppe en ønskelig situasjon verken for amerikanske eller andre katolikker. Det kan jo høres naivt ut å hevde, slik man gjør i lederen i *The Tablet*, at bare man legger godviljen til, så er det håp både for den ene og den andre, men kanskje dette er en begynnelse, tross alt.

Trine Haaland

Biskop ønsker gifte prester

Biskop Kurt Koch i Basel støtter en anmodning fra lege katolikker om å ordinere gifte menn. Han har sagt på sveitsisk TV at Kirkens behov for sakramenter er grunn nok til å modifisere betingelsene for å bli prest, og at han personlig er i favør av gifte prester.

The Tablet 20.04.04

Det irene ønsker seg

Det viser seg at irer flest går inn for omfattende reformer innen Den katolske kirken. Beskjeden til den nye paven er klar, i følge en meningsmåling laget av Sunday Tribune og ICM.; irene ønsker en mer avslappet holdning til prevensjon, kunstig befruktning og kvinnelige prester. Hele 80 prosent mener at Kirken burde tillate prevensjon, 87 prosent mener at Kirken må tillate at kondomer brukes for å stanse spredningen av Aids i Afrika. Tre fjerdedeler av de spurte gikk inn for at kvinnelige prester skal aksepteres innen Kirken, at prøverørsbefruktning skal tillates og at holdningen til skilsmisse må lempes på.

Hva holder de egentlig på med i Kommissjonen for rettferdighet og fred?

Kommissjonen for rettferdighet og fred har som sin arbeidsoppgave å anvende Kirkens sosiallære på dagsaktuelle problemstillinger, i følge Håkon H. Bleken, kommissjonens leder. La oss altså ha i mente at det dreier seg om sosiallære, rettferdighet og fred.

Kommissjonen møtes visstnok ikke særlig ofte, i følge det nyuttrådte kommissjonsmedlem, p. Joseph Mulvin, som forteller at kommissjonen ikke har hatt møter på et helt år. Det de fant det for godt å arbeide med når de først trådte sammen var heteroseksuelt samliv versus det homofile, koblet med det nært forestående stortingsvalg. Det hele munnet ut i en slags svært førende "stemmerådgivende" uttalelse, der partienes forhold til kjønnsnøytral ekteskapslovgivning er det eneste som blir diskutert. I uttalelsen fra kommissjonen legges det vekt på at bare det

heteroseksuelle samliv er i samsvar med naturen og det normale, og at dette alene kan legitimere familien. Dette er noe velgerne bør ta med i beregningen når de går til urnene, påpekes det - en del partier går som kjent inn for kjønnsnøytrale ekteskap, noe som altså ikke stemmer med Kirkens lære.

Biskopens presisering

En følge av kommissjonens arbeid ble imidlertid at biskop Schwenzer så seg nødt til å komme med en oppklarende uttalelse og at kommissjonsmedlem Mulvin trakk seg med øyeblikkelig virkning.

Schwenzer forsøkte med sin presisering publisert på OKBs nettsider, å rette opp den oppfatning mange satt igjen med etter uttalelsen, "mange har tolket dokumentet dit hen at katolikkene i Norge blir pålagt fra høyeste hold ikke å stemme på en av tre navngitte partier". Biskopen råder katolikkene til å følge sin egen samvittighet og tro på Jesus Kristus, og ut fra dette vurdere hvilket parti som tar "best vare på samfunnets ve og vel, og som tar mest hensyn til samfunnets moralske forpliktelser". Han legger til at "intet parti er i så henseende perfekt".

Mulvin trekker seg

Det er første gang en slik stemmenormerende uttalelse kommer fra katolsk hold i Norge, noe som skapte en viss medieblest. P. Joseph Mulvin OP var kommissjonens eneste geistlige representant. Han fikk først kjennskap til kommissjonens uttalelse gjennom Vårt Land. I sitt innlegg i avisen der han forklarer hvorfor han går ut av kommissjonen, skriver Mulvin: "1. juni skrev Håkon H. Bleken i sitt innlegg at jeg «uheldigvis» ikke hadde fått lest uttalelsen før offentliggjørelsen. Men saken ble kun sendt til min e-postadresse kort tid før offentliggjøring, mens jeg var bortreist. Det hadde ikke vært sendt ut noen innkalling til møte i kommissjonen for å drøfte uttalelsen, slik at jeg hadde kunnet gi mine geistlige synspunkter til kjenne. Faktisk har det ikke funnet sted noen møter i kommissjonen på over ett år! Så snart som praktisk mulig etter offentliggjøring, trakk jeg meg som medlem av kommissjonen med umiddelbar virkning."

P. Mulvin understreker i likhet med biskopen at det er mange faktorer man må ta hensyn til ved stemmeavgivelse. Som Schwenzer står han for at ekteskap mellom homofile ikke er tilrådelig, men denne saken er heller ikke for ham det vesentligste ved stemmeavgivelse: "Jeg mener at kjønnsnøytrale «ekteskap» er feil. Men som

prest ville jeg ikke komme på den tanken å fortelle mine trosfeller hvilket parti de skulle stemme på ved et politisk valg. Det er mange og komplekse spørsmål man må ta hensyn til før man avgir sin stemme. Våre samfunn er preget av urettferdighet og uløste problemer. Som kristne arbeider vi på ulike måter for å bygge opp det gode samfunn, Guds rike, ut fra vår sosiale samvittighet.”

Utenfor kommisjonens mandat

Også p. Pollestad uttaler seg i en replikk om saken i samme avis. Han betoner at denne type partipolitisk engasjement fra Den katolske kirkes side har vist seg ikke alltid å være til det beste. Pollestad hevder også at kommisjonen skyter langt utenfor mål, det er rett og slett ikke deres mandat å drive stemmeveiledning. ”Det er flere grunner til at norske katolikker kan se bort fra advarslene fra «Kommisjonen for rettferdighet og fred» mot å stemme på Ap, SV eller Venstre. Den første og viktigste er at kommisjonen ikke har kirkelig mandat til å veilede katolikker om noe som helst. Et slikt mandat er det i Den katolske kirke bare biskopen som har, men han er heldigvis for klok til å bruke sitt hyrdeembete til partipolitikk. I Italia sliter Kirken fremdeles med ettervirkningene av mange biskopers ihuga innsats for å få katolikkene til å stemme kristeligdemokratisk. Det erkjennes nå av de fleste at et slikt partipolitisk engasjement har vært til skade for Kirkens troverdighet som veileder i moralske og samfunnsmessige spørsmål.”

Sett fra sidelinjen

En av skyteskivene for kommisjonen, SV, uttaler seg gjennom sitt medlem i kirke-utdannings- og forskningskomiteen, Rolf Reikvam, til avisen.

- Det er ikke første gang religiøse grupper blander seg inn i valgkampen, og det skjer konsekvent på de etablertes side. Det kirkelige hierarkiet stiller sjelden opp for dem som trenger det mest. Dreier ikke de viktigste sakene seg om rettferdighet og internasjonal solidaritet?

Jo, man kan undre seg. Det at mange av de homofile ønsker en skikkelig vielse er høyst sannsynlig et tegn på at de søker respekt og integrering i et kirkelig fellesskap. Hadde ikke det vært en sak å ta fatt i for kommisjonen? La oss som sagt ha i mente at det dreier seg om sosiallære, rettferdighet og fred.

Trine Haaland

Hvordan balansere mellom egen samvittighet og pavens lære...

Dette svarer p. Sean Fagan SM på i et leserbrev i *The Tablet*, 30.04.05. Vi tillater oss å gjengi hans sitat fra den unge Ratzinger, fra den tiden han var rådgiver for kardinal Frings under Det annet vatikankonsil: **”Over paven, som uttrykk for det bindende krav om geistlig autoritet, står likevel ens egen samvittighet som man må følge foran alt annet, selv om det skulle stride mot kravene fra den geistlige autoritet.** Denne betoningen av individet og hans samvittighet som konfronterer en med den ytterste og endelige dom, og som i siste instans går utover krav fra eksterne sosiale grupper, til og med utover den offisielle Kirken, etablerer dessuten et prinsipp som går på tvers av den økende totalitarismen.” (Joseph Ratzinger i Herbert Vorgrimler, ed. *Commentary on the documents of Vatican II*, vol V).

Når spørsmål er viktigere enn svar

Av Per Bang

- Å lete etter det gode handler ikke primært om regler og bud. Det handler ikke om hva man er tvunget til eller ikke har lov til, sa Timothy Radcliffe O.P. i et foredrag i Westminster Cathedral i vår. Han drøftet kristendommens fremtid i Europa.

”Spørsmål bringer mennesker sammen, mens svar skiller dem fra hverandre” ble det sagt i innlegget. *The Tablet* bringer et referat og her er noen av hovedpunktene: I vår tid er europeisk ungdom mer opptatt av åndelighet enn av doktrinære læresetninger. De søker Gud mer enn de søker kirkene, og de tenker mer på døden, samtidig som andre religioner enn kristendommen er blitt aktuelt nærværende for mange. Spørsmålet er om forskjellige trosretninger kan leve sammen i fred, eller om de vil rive Europa i stykker.

Mange unge i dag ser mot Kirken etter åndelig ledelse, samtidig som de nekter Kirken retten til å blande seg opp i menneskers privatliv. Kirkens idealfamilie har alltid vært mann og kvinne i et livslangt ekteskap med mange barn, mens

virkelighetens verden er befolket av mennesker som er skilt og gjengiftet, som lever i ugift samliv, som bruker prevensjon, eller som har inngått homofilt partnerskap. Enten vil disse menneskene oppfatte seg som utestengt fra Kirken, eller, hvis de likevel ønsker å være del av Kirken, være svært tynget av skyld, eller de må mentalt fortrenge denne delen av Kirkens lære.

- Ofte prøver vi å finne en middelvei, gjennom å forkynne læren mens vi i stillhet gjør det kjent at det er greit å komme til kommunion. Dette kalles "den pastorale løsningen", men det kan simpelthen fortone seg som uærlighet, uttalte Radcliffe.

Uten å foredra å ha en løsning på dette problemet, inviterte han til å reflektere over hva det vil si for Kirken å ha en lære om det gode.

- Det å søke det gode dreier seg ikke primært om regler, påbud eller forbud. Vi må komme tilbake til visjoner av den type som teologen Thomas Aquinas formulerte, ble det sagt i foredraget.

Thomas så at moral først og fremst handlet om å bevege seg mot Gud. Hvis man tror at det å være god bare betyr å adlyde et regelverk vil man komme til å fokusere på de enkelte handlinger: ingen sex utenfor ekteskapet, messe hver søndag, og får du det ikke til, er det å skrifte og begynne forfra igjen.

Tendensen til å triumfere med sin egen sannhet fører til arroganse og indoktrinering. Vi kan bare komme nær mennesker med en annen tro hvis vi kan snakke sammen og lære av hverandre, og lete oss frem til sannheten og troen for å akseptere våre forskjeller. En del av oppgaven er å få kristne til å stille vanskelige spørsmål uten å misjonere.

Det kan bare skje hvis vi oppfatter oss selv som pilegrimer som ikke kan alle svarene utenat. Vi må kunne forkynne vår lære til andre og samtidig være ydmyke nok til å ta imot lærdom fra dem. Og vi må villig erkjenne at vi ikke vet svaret når vanskelige spørsmål blir stillet.

The Tablet, 7. mai 2005

En bemerkelsesverdig dame

Sr. Jeannine Gramicks arbeid for homofile har satt spor etter seg, både i form av et forbud mot å arbeide pastoralt for denne gruppen, og gjennom en dokumentarfilm om hennes virksomhet. Det som tente filmskaperen Barbara Rick var sr. Jeannines insistering på ikke å gi etter for Troskongregasjonen ved Ratzinger, og til sist hennes egen ordens påbud om å ikke utfordre Kirkens lære. Da hun ble bedt om aldri mer å kritisere Vatikanet, privat eller offentlig, og aldri skrive eller snakke om prosessen som hadde ført til taushetspålegget svarte hun at "Jeg velger å ikke samarbeide om min egen undertrykkelse".

I Sr. Jeannines og p. Robert Nugents arbeid for homofile nektet de å bekrefte Kirkens lære om homoseksualitet. Sr. Jeannine, nå 62 år gammel, uttaler til The Tablet at det som forhindrer en reformulering av Kirkens moralteologi er Kirkens verdenssyn, basert på naturlover som betraktes som statiske og uforanderlige. Dette til forskjell fra hva nåtidens mennesker flest tenker om naturen, nemlig at den er i stadig endring. Mennesket er også i forandring og vi finner ut stadig mer om oss selv. Om vi ser at naturen er i bevegelse kan vi bevege oss fremover, og da kan vi inkludere lesbiske og homofile, sier sr. Jeannine.

En annen bemerkelsesverdig side ved sr. Jeannine er hennes vilje til innlevelse og forsoning; om Ratzinger som hun en gang møtte på et fly, sier hun at møtet tillot henne å se hans menneskelige side.

- Jeg så hans måte å oppføre seg på, hans manerer, jeg var vitne til hans innstilling til bønn (han leste sitt breviar da jeg satt ved siden av ham) og opplevet hans følsomhet. Både den nye paven og jeg arbeider i en institusjon som vi tror på og hvor vi har felles mål, som er spredningen av Guds kjærlighet. Jeg tror at vi alle må la tvilen komme den andre til gode for å være i stand til å sette seg inn i andres situasjon. Det er lett å demonisere mennesker.

- Jeg ser ikke på meg selv som en rebell – jeg følger bare Guds kall, slik jeg ser det. Hvis noe skjer spør jeg ikke om hva de religiøse autoriteter måtte mene, jeg bruker min samvittighet og jeg bruker øyeblikket.

Sr. Jeannine har ikke vurdert å forlate Kirken som ordensperson, selv om hennes gamle orden ønsket at hun tok avskjed fra dem. Hun gikk da inn i Søstrene av Loreto og anser det nettopp for viktig at hun forblir som ordensperson for å bry seg om og forsvare de homofile innen Kirken.

Trine Haaland

Sant ´Egidio var seminarets overraskelse! Både legdominikanere, legfransiskanere og Opus Dei gav et interessant innblikk i sine virksomheter, hver på sin måte. Men Sant ´Egidio møtte nok størst begeistring på vårens seminar om det kristne legmannskall.

Innslaget med representanten fra Opus Dei, p. Johannes Bernaldo som mange kanskje hadde trodd ville bli et særdeles spennende, og kanskje til og med konfliktfylt møte, svarte ikke helt til forventningene. Som Baby Johannessen sa det under spørsmålsstillingen etterpå, "Dere har jo akkurat de samme idealene som legfolk flest, dere ønsker at man skal ha et helhetlig kristenliv. Er det så uskyldig som du sier?"

Mislikt på grunn av tilfeldigheter

Det Opus Dei i hovedsak holder på med er en utstrakt trospeagogisk virksomhet. De er "en stor trosskole" i følge den spanske grunnleggeren Escrivà. Medlemmene er katolikker som får et kall til å egne hele sitt liv til å få og gi en intensiv utdanning. Utdannelsen går ut på å styrke den enkeltes trosliv, slik at man kan leve troen ut hvor som helst i samfunnslivet. Arbeidet blir viktig i denne sammenhengen, det er hellig, og det skal jobbes mye og bra. Men det betyr likevel ikke at man må være fremgangsrik, poenget er at man skal arbeide for å tjene, av kjærlighet til Gud og til mennesker. Arbeidet er også et middel til å skape et bedre samfunn.

Både fattige og rike, mer og mindre utdannede er med i Opus Dei. De holder seg til Kirkens morallære og troslære, ellers er den enkeltes frihet et viktig prinsipp. At det skulle være vanskelig å bryte med Opus Dei når man først har gått inn, var ikke et spørsmål Bernaldo gikk videre inn på. Spørsmålene om selvpisking, skjulte milliarder og diverse annet vi har hørt om i media ble ikke stilt direkte, men Bernaldo forsøkte å svare på hvorfor det er slik skepsis til Opus Dei innen Kirken. I følge ham mislikte en del mennesker Opus Dei fordi det var noe nytt, noe man ikke klarte å sette etikett på. På 40-tallet i Spania var det desinformasjonskampanjer mot dem av politiske grunner. På 80-tallet ble de uglesett på grunn av samfunnets generelt negative innstilling til Kirken. I det hele tatt var det et resultat av mange tilfeldigheter, mente p. Bernaldo.

Høye idealer

Legfransiskanerne og legdominikanerne var kjent av mange fra før, men Kari Mette Eidems innlegg for fransiskanerne og Jan Frederik Solems for dominikanerne gav likevel en anledning til et litt mer inngående møte med deres spiritualitet og bakgrunn.

Kari Mette Eidem fortalte om Frans som den som valgte å være fattig sammen med de fattige, men som likevel ikke stilte spørsmålstegn ved at andre valgte annerledes. Han hadde respekt for andre mennesker og hjalp folk til selvrespekt. Kjærlighet og glede var for ham sentrale trosmomenter, streben alene kunne ikke åpenbare alt. Meningen lå i å leve som menneske blant mennesker, i fred, og uten arroganse. Folk fulgte ham i skarer ganske raskt, legfolk var med og stiftet den sekulære orden.

- Selv om legbevegelsen har endret seg mye, finnes de samme verdiene i bunnen, sa Kari Mette Eidem.

Idealene som gjelder for legfransiskanerne er mange, som å forenkle egne behov, rense hjertet for begjær etter besittelser og makt, etterstrebe kjærlighetens renhet for å kunne elske alle, fremme rettferdighet og fred. De møtes jevnlig i grupper for liturgi, innlegg, samtale og måltid, noe som sikkert virker styrkende.

- Som dere skjønner lever ingen av oss opp til dette hver dag. Men det er en inspirasjon å tenke på dette, selv om reglene er nesten helt uoppnåelige, avsluttet Kari Mette Eidem.

Deltakelse i verden

Jan Frederik Solems utdypelse om legdominikanernes liv var ikke vesensforskjellig fra legfransiskanernes, selv om deres forgrunnsfigur er en helt annen. Barmhjertighet overfor all nød, kontemplasjon og kall (som noe annet enn en mystisk opplevelse) er sentralt. Likeledes fraternitetslivet som innimellom kan være krevende, men stort sett er givende.

- Vi har foredrag, diskuterer og ber sammen. Men vi spiser nok ikke så mye sammen som legfransiskanerne. Det dreier seg ellers om å være tilstede i verden, oppdra barn, være gode naboer og kolleger. Dessuten trenges studier for å forsvare oss, vi må kunne svare for våre handlinger og kunne overbevise andre, sa Solem, innimellom med et smil.

Fra salen ble det etterlyst større deltakelse fra legfolk i organer der beslutninger taes, gjerne om katolske spørsmål. Eidem svarte at alle legfolk har oppgaver å gjøre, men i

forskjellige retninger. Bjarne Falkanger pekte på at legfransiskanerne skal være byggestener i menighetene, og slik leve ut sitt fransiskanske kall. Han nevnte også at legfransiskanerne er representert i FN der de driver korridorpolitikk.

Fellesskapsbyggeren Sant´ Egidio

Den protestantiske sognepresten Trond Hardeng hadde den tydelige gleden av å presentere Sant´ Egidio, en katolsk legmannsbevegelse han har kjent gjennom mange år. Organisasjonen drives som en løs sammenslutning der det karitative har en stor plass. Sant´ Egidio ble startet i 1968 som en følge av tidens ånd og inspirasjonen fra Det annet vatikankonsil. En gruppe unge mennesker med den senere historikeren Andrea Ricardi i spissen, begynte å samle seg i en kirke som ble base for turer ut i de fattige brakkebyene rundt Roma. Der begynte de å undervise i italiensk for innvandrerne. Organisasjonen driver nå internasjonal fredsmegling, barnehjem, gamlehjem, matstasjoner, skole og helsestell for sigøynere og et utstrakt besøksopplegg. De teller 50 000 medlemmer i 70 land, men fremdeles er det kun 4-5 heltidsansatte. Man avgir ikke løfter for å være medlem, men møtes en tid sammen i arbeid og bønn for så å registreres.

Mange av de som er med i Sant´ Egidio bruker svært mye av fritiden sin der. Det er ikke uvanlig å møtes flere ganger i uken til messe og arbeid. Noen jobber også deltid for å kunne bruke mer av tiden sin på Sant´ Egidio. Man legger vekt på å etablere gjensidige vennskskapsforhold med folk man hjelper, og de som arbeider ute i felten sveises sammen av at hver arbeidskveld også innebærer en felles messe i kirken og et felles måltid. Ofte er det legfolket selv som står for liturgien, selv om en prest fra nabokirken etter hvert ble organisasjonens prest.

På spørsmål om hva som driver folk til å gi av sitt liv og sin fritid på denne måten, svarte Hardeng at de brukte evangeliet som en utfordring. De tolker og speiler seg i evangeliet. Fellesskapet blir deres familie, nettverk, fritids- tros- og tjenestearena. Det bygger dem opp i stedet for å slite dem ut, ved at fellesskapet er der, sender dem ut og tar dem i mot etter at de har vært ute på sine oppdrag.

Sterk applaus og ivrige ansikter etter Hardengs innlegg tydet på at nettopp denne innstillingen til det kristne legmannskall hadde appell. Det er nok ikke siste gang vi hører om Sant´ Egidio.

Trine Haaland

Kort historie om kvinnelige prester

- Hvorfor snakkes det så mye om sølibatet, og så lite om kjønn, spør Ann Nugent, utgiver av *Ordination of Catholic Women News*. Det finnes flere veier ut av krisen med prestemangel enn å fjerne sølibatet, og disse utveiene bør også omtales, mener hun.

Nugent refererer det kirkelige argument for at presten må være av hankjønn: Presten må være mann fordi en naturlig likhet må eksistere mellom Kristus og presten. Kvinner har ingen naturlig likhet med Kristus når det gjelder kjønn, derfor kan de ikke ordineres.

Imidlertid konkluderte Den Pavelige bibelkommisjon i 1976, The Catholic Biblical Association of America i 1979 og The Catholic Biblical Association of Australia i 1995 med at det ikke fantes noe bibelsk bevis basert på tradisjonen fra Det nye testamentet, for at kvinner skal kunne ekskluderes fra presteskaper, påpeker hun. Men paven forbød som kjent i 1995 videre diskusjon av temaet.

Bispeordinerte kvinnelige prester har vært i arbeid i den katolske kirken. Nugent minner om den nære fortids kommunistiske Øst-Europa hvor det på grunn av den store prestemangelen ble ordinert kvinnelige prester av en biskop. Da dette ble kjent i Vesten mange år senere, erklærte Vatikanet ordinasjonene for ugyldige.

Sunday Morning Herald, 27.01.05

Bli medlem!

Om du ikke allerede er medlem av Også vi er Kirken, kan du bli det ved å skrive til tos50@online.no, Torstein Seim, Vidars gate 10 C, 0452 OSLO, tlf. 99 69 56 10. Minimumskontingent er kr. 100,-. Betal gjerne mer :) Som medlem får du redusert pris på våre heldagsseminar, og nyhetsbrevet tilsendt fire ganger årlig.

RETURADRESSE:

Også vi er Kirken, c/o Trine Haaland
Gustav Jensens gt. 8
0461 OSLO

Hjertelig ulydighet

Et norsk reisefølge. Vi er rundt 25 på pakketur, arrangert med god hjelp av en sogneprest fra Den norske kirken, en erfaren gjest hos Den hellige Frans, vel kjent både i Roma og Assisi, en guide som ikke bare gir oss opplysninger om årstall og steder, men som forteller om Frans' storhet på en måte som gjør helgenen levende og nærværende for oss alle.

Spørsmålet om vi kan gå til kommunion i katolske kirker er kanskje ikke det mest brennende for flertallet av deltagerne som tilhører den Den norske kirke, og guiden berører det bare én gang.

- Egentlig er det ikke helt korrekt for ikke-katolikker, men jeg har spurt den katolske presten i denne kirken, og han sa med et stort smil at "dere er hjertelig velkommen til alteret hos oss". Jeg tror de fleste tok i mot innbydelsen. Men når vi katolikker er hjertelig velkomne i protestantiske kirker, og en katolsk prest ønsker protestanter velkommen i sin kirke, hvorfor kan vi ikke vise like stor hjertelighet hver gang overfor protestanter som besøker vår kirke?

På grunn av teologi, naturligvis. Teologi, som er viktigere enn noe annet, og som fremdeles ligger som en kamestein i veien frem mot kristen enhet.

Per Bang

**Fortsatt
god
sommer!**

**Vi sees til
høsten på
seminar,
om ikke
før.**